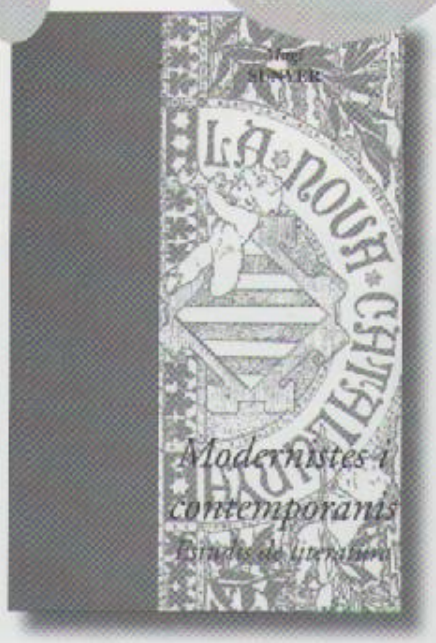
ho en la persistència. El record de la Guerra de Successió plana sobre els personatges, però la projecció cap al futur dels joves, culminada en l'aventura americana de Pere Pau Simó –potser l'únic passatge no resolt del tot en la narració-, s'aferra a la tesi de l'existència, fins i tot en els períodes més difícils, d'uns catalans que busquen l'ocasió favorable per als interessos de la pàtria. La idea era molt del gust de romàntics com Víctor Balaguer. En la novel·la de Ramon Pallicé aquest paper passa a mans de la burgesia, en un moment en què l'aristocràcia presenta símptomes d'esgotament, i això obre moltes possibilitats per a una hipotètica continuació de la sèrie, ja en l'apassionant món del segle XIX. El partit pres patriòtic no priva de qualitat a la novel·la, redactada amb una gran consciència d'estil, amb claredat i economia retòrica, i que, a més d'estar ben escrita, té un moviment narratiu que la fa interessant per al lector que no vol aprendre una pàgina d'història, sinó llegir unes peripècies novel·lades. La idea persitent bascula entre dues frases, la que manifesta una certa decepció –"Potser ens equivocàrem i amb el poder econòmic no s'obté mai el poder polític"- i la rèplica del jove Pere Pau Simó: "Si no lluitem, no recuperarem mai el poder polític".

Magí Sunyer.
Modernistes i contemporanis. Estudis de literatura.
Reus: Assaig 92, Edicions del Centre de Lectura, 2004.

Natàlia Julve

Pels volts del 1880 comencen a aparèixer a Catalunya un conjunt d'actituds culturals noves caracteritzades, totes elles, per una voluntat clara de modernització.

La majoria dels models que els modernistes proposen (romàntics autèntics redescoberts, simbolistes, prerafaelites) tenen un tret en comú: tots coincideixen en el rebuig de la seva societat perquè entenen que ha quedat desproveïda dels seus trets d'identitat i plantegen, com a resposta més usual, el replegament en un mateix i la creació de "paradisos artificials" que suplantin la realitat.

Els modernistes compartiran plenament, també, les intencions d'aquells trenta-set poetes francesos, entre els quals hi havia Baudelaire i Rimbaud, que el 1866 i sota el nom de "La Parnasse contemporain" havien propugnat la superioritat de l'art.

El Modernisme és sobretot un reacció contra el passat. Es produí una clara ruptura amb el passat, tant pel que fa a les conviccions literàries de l'escriptor com pel que fa a la seva projecció pràctica i moral.

Allò que més predomina en el modernisme és l'heterogeneïtat. En aquest món heterogeni i contradictori es destaca, com a evidència compartida per tots aquells en que formen part, l'allunyament del naturalisme positivista i dels pressupòsits ideològics i filosòfics que l'inspiraven.

En una segona etapa el modernisme representa una forta renovació en la vida cultural de les ciutats (Reus, Girona, Palafrugell i Terrassa), cosa que provoca que alguns intel·lectuals emigrin a Barcelona i que, inadaptats al medi ciutadà i fracassats en els intents de comercialització de la seva obra, desemboquin en actituds bohèmies sovint ben tràgiques.

En definitiva els modernistes havien estat els primers a plantejar-se que l'art assolís un estatus reconegut dins la socetat catalana.

En Magí Sunyer ens presenta un libre titulat *Modernistes i Contemporanis* de Edicions del Centre de Lectura de Reus.

El llibre està dividit en dues parts. La primera fa referència al Grup Modernista de Reus, en què gran part de la informació que s'explica se'n deriva del tema de la tesi de llicenciatura sobre la "colla de ca l'Alarden". En aquest punt Magí Sunyer comenta que els escriptors que hi ha tractat no van néixer a Reus però que van tenir una activitat intel·lectual rellevant, per a ells o per al ciutat, i tots van formar part del grup modernista que n'adopta el nom.

La segona part, tracta "Escriptors contemporanis", com ho anomena Sunyer, en els que destaca Josep Iglésies, Xavier Amorós i Pere Anguera, que són escriptors més recents.

En la primera part es pot veure tota la referència que ens comentava en Sunyer des del Reus 1900 passant per la literatura en el canvi de segle, la colla de ca l'Alarden, ... fins a treballs concrets referits a Anton Isern del qual destaca que escrivia una poesia breu i pessimista en què els tòpics decadentistes s'encadenaven sense una solució de continuïtat. En la societat intel·lectual era un més que escrivia poesia i considerat el més inexpert.

L'autor ens comenta com Joan Puig i Ferrater es va integrar en el món de les lletres, una vegada es va introduir en el cercle que freqüentava el grup a la llibreria-impremta La Regional i com a poc a poc adquirí la consciència de l'art d'escriure, abandonant l'ideari familiar conservador i es va incorporar a les files del progressisme fins a dur-lo al càrrec de diputat per l'Esquerra Republicana de Catalunya en temps de la República. A més a més en Sunyer fa una repasada per l'obra reusenca destacant algunes poesies com: "Cançó íntima", "Cant del pastor poeta", "La Copa de Venus"... i el comentari d'un fragment de l'obra *Aigües encantades*, on comenta els personatges i el llenguatge que s'utilitza.

Un altre autor que és analitzat és Pere Cavallé , redactor de la *Revista del Centre de Lectura*, agitador cultural, polític, escriptor, sobretot com a dramturg. Santasusagna destaca la dificultat que va tenir ja que va ser l'únic de tots els membres del Grup Modernista de Reus que va restar a la ciutat en que intentava lluitar contra un ambient advers.

La segona part del llibre en que Sunyer ens parla d'escriptors contemporanis, ens destaca a Josep

Iglésies on planteja si es tracta d'un noucentista problemàtic, la dedicatòria que fa a la ciutat de Reus amb les obres *L'esment diví* i *La gerra d'ossos*, en que fa dues passades per la història i la llegenda de Reus i finalment la seva afició per la muntanya, de la que surten diverses obres literàries.

De Xavier Amorós en destaca la seva part poètica amb títols com: *Enyoro la terra* (1961), *Guardeu-me la paraula* (1962), *Poemes 1959-1964* (1982), entre d'altres. Es tracta d'una poètica en plena sintonia amb la que es comença a imposar en el moment i en els poemes sobre la societat del seu temps és on es pot veure a un poeta més punyent.

D'altra banda pel que fa al seu vessant articulista destaca, per exemple, *Històries de la plaça de Prim* (1997),*Tomb de ravals* (1998), ... i del prosistic destaquen *El camí dels morts* (1996), *Temps estranys 1941-1950* (2001), *Temps estranys 1951-1960* (2002). Sunyer diu que amb una ràpida repassada només volia donar una idea d'una activitat molt més densa que va des de d'incursions en el món de la ràdio, denúncies de l'estraperlo i algunes notes íntimes, familiars.

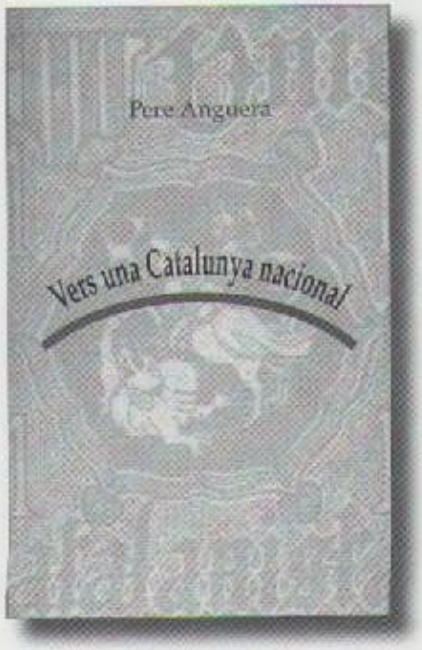
Finalment en aquesta obra es fa una repassada per la literatura del Camp de Tarragona destacant dues editorials com Edicions La Gent del Camp i Edicions El Mèdol, el teatre, la poesia i la narrativa, fins a arribar a l'últim autor: Pere Anguera; el qual defineix com un historiador decidit alhora en destaca el seu vessant poètic amb títols com: *Viatge ivàs finit* (1978), *Llibre de sonets* (1979), *Liquidació total* (1980), ... en teatre *Pluja de ciemàstecs* (1986), i prosa *L'arc de la utopia* (1984), *Blocs, parets, columnes i banderes* (1983), ... un estil minuciós com el d'un bon historiador, que en tota línia que escriu a sobre del paper s'hi fa palès un acurament detallístic perfecte i una recerca rigurosa.

A partir d'un tema que va començar a desenvolupar com a tesi i que ha anat ampliant amb diferents articles Sunyer ens fa una repassada per el que es "cuinava" intel·lectualment a la ciutat de Reus i qui eren els seus protagonistes.

Pere Anguera.

Vers una Catalunya nacional

Reus: Fundació d'Estudis Socials i Nacionals Josep Recasens i Mercadé, 2004.

Frederic Samarra

Pere Anguera és, avui en dia, i sense cap mena de dubte, un dels historiadors més prestigiosos especialitzat en la Catalunya del XIX i en l'origen i l'articulació del catalanisme polític. Ara, gràcies